

Věc: Posudek vedoucího diplomové práce Jany Kratěnové s názvem *Mytologizace fotografie (profánní hagiografie)*.

Autor posudku: Jakub Češka Ph.D.

Jak již název napovídá, autorka se rozhodla pojednat sugestivnost fotografických snímků konkrétně s ohledem na kontradikci negativní hagiografie. Tato charakteristika může zároveň posloužit jako návěstí celé práce, o níž lze hned v úvodu říci, že je zvládnuta zcela bezpečně. Nejenom z toho důvodu, že autorka předkládané teoretické koncepty rekapituluje náležitě (Barthes, Flusser), nýbrž také proto, že s těmito koncepty je schopna inspirativně zacházet, o čemž svědčí druhá část práce, kde dokládá profánní proces sakralizace osminásobného vítěze Olympijských her v Pekingu Michaela Phelpse. Je třeba tedy uznat, že se jedná o velmi solidně odvedenou práci, která je jasně rozvržena, její jednotlivé kroky jsou náležitě vykazovány, autorka se tedy nepouští na tenký led mysticismu k čemuž občas analýza mediálního diskursu svádí. Bylo by sice možné klást jednotlivé dotazy, ale ty již jdou nad rámec diplomové práce, každopádně ji nediskvalifikují, aby mohla být hodnocena výborně. Následující poznámky lze tedy číst spíše jako podnět pro další rozpracovávání tématu.

Neboť také to, co je předností práce může být zároveň hodnoceno opačně: důsledné sledování Barthesovy argumentace autorce neumožňuje zachovat jistou kritickou distanci, přestože je třeba uznat, že samy Barthesovy analýzy jsou velmi sugestivní (nejen mytologie, které se pokouší vyznačovat). Netvrdím, že je třeba tohoto autora číst přímo „proti srsti“ (tedy jako ideologa a manipulátora), poukazují pouze k tomu, že právě ono vzorné dělení na část teoretickou a interpretační (jež lze z nemalé části připsat na vrub formy diplomové práce), do značné míry neumožní autorce důsledněji témata propojit a v tomto ohledu v přepisu pokrýt Barthesův jazyk jazykem jiným. Chápu však, že takový způsob interpretace vyžaduje interpretační zběhlost.

Přesto bych se však zeptal, proč autorka do koncizního textu vkládá pasáž o původu sémiologie a to na základě Čermákova přehledu? Poněkud záhadně zní věta, podle níž Barthes „objevil“ sémiologii (což evokuje motiv zjevení a obrácení), mohla by autorka tento objev vysvětlit, kontextualizovat? Poznámku, že se tak stalo v polovině 19. století připisují nepozornosti při závěrečné revizi textu, nepokládám ji tedy za autorčino stanovisko. Dále mi není zcela zřejmé, proč autorka poměrně detailně rekapituluje dva Barthesovy texty, jež jsou sice věnovány sémiologii fotografie, reklamního plakátu, proč tyto náhledy neosvědčit přímo v interpretaci? Stálo by za úvahu, zda nesjednotit překlad slova *messege*, neboť jednou jej autorka překládá jako zpráva, jindy jako poselství (což navíc podle mého soudu není náležité vzhledem ke křesťanské konotaci, neboť teoretický aparát, navzdory tomu že Barthesův, bývá popisný), a překládat jej kupříkladu slovem sdělení. Autorka mluví o „naturalizaci fikce“, nutnosti typizace vzhledem k potřebě jednoznačné kauzality, o beletrizaci, narativizaci, jedná se o autorčinu terminologii, nebo lze v těchto tezí hledat inspiraci jinde?

Tyto poznámky nemají být brány jako výtky, nýbrž mají být chápány jako podněty do diskuze, neboť práci považují jak po její formální, tak po její obsahové stránce za výbornou.

Jakub Češka